

Podsumowanie
projektu Planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Suwałki
na lata 2023-2032,

na podstawie art. 55 pkt 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (zwanej dalej ustawą) (Dz. U. 2024 poz. 1112)

1) Ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko (POŚ)

Podczas sporządzania POŚ zastosowano metody analiz przestrzennych polegające na analizie danych zamieszczonych w *projekcie Planu*, a w szczególności w opisach, bazach danych i na warstwach numerycznych. Dane o występowaniu siedlisk i gatunków chronionych uzyskano od: RDOŚ w Białymstoku, nadleśnictwa, inwentaryzacji LP, inwentaryzacji BULiGL, organizacji pozarządowych zajmujących się ochroną przyrody, inwentaryzacji przyrodniczych w obszarach Natura 2000, oraz innych materiałów publikowanych i niepublikowanych. Ocenę wyników analiz oparto głównie na wiedzy eksperckiej oraz informacjach zawartych w stosownych publikacjach naukowych, których listę zamieszczono na końcu opracowania.

Plan urządzenia lasu Nadleśnictwa Suwałki zawiera treści wymagane zgodnie z Instrukcją urządzania lasu. Składa się on z elaboratu, programu ochrony przyrody, opisów taksacyjnych lasu, wykazów szczegółowych oraz map o różnej skali i treści.

Głównym celem *projektu Planu* określonym w elaboracie jest prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach, gdzie pod tym pojęciem rozumie się „działalność zmierzającą do ukształtowania struktury lasu i korzystania w sposób i tempie zapewniającym trwałe zachowanie ich bogactwa biologicznego, wysokiej produktywności oraz potencjału regeneracyjnego, żywotności i zdolności do wypełniania, teraz i w przyszłości, wszystkich ważnych ochronnych, gospodarczych i socjalnych funkcji na poziomie lokalnym, narodowym i globalnym, bez szkody dla innych ekosystemów”.

Za główne cele planowania urządzeniowego przyjęto następujące kryteria trwale zrównoważonej gospodarki leśnej:

- zachowania i odpowiedniego wzmocnienia zasobów leśnych i ich udziału w globalnym bilansie węgla,
- utrzymania zdrowia i vitalności ekosystemów leśnych,
- utrzymania i wzmocnienia produkcyjnych funkcji lasu,
- zachowania, ochrony i odpowiedniego wzmocnienia biologicznej różnorodności w ekosystemach leśnych,

- zachowania i wzmocnienia funkcji ochronnych w zagospodarowaniu lasów (szczególnie w odniesieniu do gleby i wody),
- utrzymania innych funkcji i uwarunkowań społeczno-ekonomicznych.

Do głównych celów ochrony środowiska, w zakresie objętym *projektem Planu* (czyli w zakresie prowadzenia gospodarki leśnej), ustalonych na różnych szczeblach, należy spełnianie wymogów określonych w ustawie o ochronie przyrody, dyrektywach wspólnotowych, konwencjach, programach i politykach.

W toku analiz nie stwierdzono, aby łączny wpływ ustaleń *projektu Planu* i innych dokumentów dotyczących obszaru negatywnie oddziaływał na środowisko. Administracyjnie lasy nadleśnictwa położone są w północnej części województwa podlaskiego, w powiatach: augustowskim (gmina Nowinka), sejneńskim (gmina Krasnopol, Puńsk), suwalskim (gmina Bakalarzewo, Jeleniewo, Przerośl, Rutka-Tartak, Suwałki obszar wiejski, Szypliszki, Wiżajny) oraz Suwałki miasto na prawach powiatu (gmina Suwałki miasto). Powierzchnia gruntów Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwa Suwałki (bez współwłasności), wg stanu na 1 stycznia 2023 r., wynosi 14303,78 ha, w tym 13711,02 ha gruntów leśnych.

Do problemów ochrony przyrody istotnych z punktu widzenia sporządzania *Planu* oraz jego realizacji należy wymienić:

- brak zatwierdzonych planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000,
- brak planów ochrony dla części rezerwatów przyrody,
- brak dokładnej wiedzy o liczebności i rozmieszczeniu w przestrzeni nadleśnictwa gatunków, o których wiemy, że występują na tym terenie (opracowania przyrodnicze),
- stosowanie schematycznego postępowania, bez właściwego rozpoznania cennych i wrażliwych elementów środowiska przyrodniczego,
- presja środowisk ekologicznych na zaniechanie w znacznej części drzewostanów nadleśnictwa wszelkich zabiegów związanych z pozyskaniem, co nie jest korzystne dla niektórych gatunków chronionych i zniekształconych siedlisk Natura 2000.

Brak realizacji *Planu* może nieść za sobą wiele skutków. Część z nich dotyczy uwarunkowań ekonomicznych i społecznych (ograniczenie rynku drzewnego, redukcja miejsc pracy itp.). Nierealizowanie ustaleń *projektu Planu* może również wpływać niekorzystnie na środowisko przyrodnicze.

W ramach oddziaływania ustaleń *projektu Planu* na środowisko przeanalizowano:

- oddziaływanie na różnorodność biologiczną na 3 poziomach: populacji, gatunkowym i ekosystemowym - wpływ *Planu* uznano za dodatni. Zamieszczono tu zapisy pozwalające zminimalizować ryzyko obniżenia różnorodności biologicznej,
- oddziaływanie na ludzi - wpływ *Planu* uznano za dodatni,
- oddziaływanie na rośliny, grzyby i zwierzęta - przeprowadzono analizy dla grup gatunków:

- a) będące przedmiotem zainteresowania wspólnoty,
- b) chronione.

Po uwzględnieniu zapisów *Programu ochrony przyrody* realizacja *Planu* będzie miała wpływ obojętny,

- oddziaływanie na wodę - ustalenia *Planu* nie wpływają negatywnie na wody znajdujące się na terenie nadleśnictwa,
- oddziaływanie na powietrze - stwierdzono dodatni wpływ *Planu* na powietrze atmosferyczne,
- oddziaływanie na powierzchnię ziemi - oddziaływanie krótkoterminowe *Planu* może być negatywne, jednak łączne ma wpływ obojętny,
- oddziaływanie na krajobraz - stwierdzono dodatni wpływ *Planu* na krajobraz. W ochronie krajobrazu mają pomóc zaplanowane w Programie ochrony przyrody wskazania,
- oddziaływanie na klimat - gospodarka leśna poprzez promowanie trwałego rozwoju lasów w Polsce sprzyja zachowaniu korzystnego wpływu lasów na klimat, akumulację CO₂ oraz zapobieganie powstawaniu pożarów (jako czynnika uwalniającego CO₂) - wpływ *Planu* uznano za dodatni,
- oddziaływanie na zasoby naturalne - głównym celem planowania urządzeniowego jest zapewnienie trwałości i ciągłości lasu z możliwością użytkowania zasobów przyrodniczych, w tym odnawialnego surowca, jakim jest drewno. Nie stwierdzono, aby ustalenia *Planu* mogły oddziaływać negatywnie na zasoby naturalne,
- oddziaływanie na zabytki i dobra kultury materialnej - lokalizacja obiektów znana jest administracji LP i zaznaczona jest na odpowiednich mapach tematycznych, będących załącznikiem *Planu*. Nie stwierdzono negatywnego wpływu na te elementy.

Analizę rozwiązań alternatywnych i wybór najkorzystniejszego wariantu przeprowadzono podczas całego procesu planistycznego. Wariantowanie terminowe i technologiczne było rozpatrywane głównie na etapie tworzenia zapisów w Programie ochrony przyrody, natomiast wariantowanie lokalizacyjne – na etapie tworzenia planów cięć rębnych i przedrębnych. Ponadto wybór najodpowiedniejszych sposobów zagospodarowania i innych elementów *projektu Planu* odbywał się podczas zorganizowanych spotkań: Komisji Założeń Planu i Narady Techniczno-Gospodarczej.

Generalnym wnioskiem wynikającym z Prognozy oddziaływania na środowisko jest stwierdzenie, że **projekt *Planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Suwałki* nie wpływa negatywnie na środowisko, w tym również na cele ochrony i integralność obszarów Natura 2000 występujących na obszarze realizacji *Planu*.**

2) Opinie właściwych organów, o których mowa w art. 57 i 58 ustawy

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku pismem z dnia 18.07.2023 r., znak: WPN.611.1.1.2023.MW wydał opinie o konieczności ponownego

przeanalizowania zabiegów gospodarczych zaplanowanych w projekcie PUL Nadleśnictwa Suwałki pod kątem nowych danych przyrodniczych pozyskanych w ramach projektu realizowanego przez RDOŚ Białystok pn. „Inwentaryzacja cennych siedlisk przyrodniczych kraju, gatunków występujących w ich obrębie oraz stworzenie Banku Danych o Zasobach Przyrodniczych”.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku pismem z dnia 21.08.2023 r., znak: WPN.611.1.1.2023.MW zaopiniował projekt Planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Suwałki na lata 2023 - 2032 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko i obszary Natura 2000, zgodnie z art. 54 ust. 1, art. 46 ust. 1 pkt 3 oraz art. 57 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku zalecił zmodyfikowanie projektu PUL wraz z towarzyszącą mu *Prognozą*, w celu stosownego odzwierciedlenia zawartych w opinii uwag. Zastrzeżenia dotyczyły zaprojektowaniu Rb I na siedlisku 9170. Pomimo różnic w ocenie stanu tych siedlisk, kierując się zasadą przestrogi, na etapie realizacji zadań gospodarczych sposób przebudowy zostanie zmieniony na rębnie o długim i bardzo długim okresie odnowienia – co zostało zawarte w projekcie PUL.

W dniu 20.04.2023 r. pismem (Znak ZS.6004.5.2021) Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku zwróciła się za pośrednictwem Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych w Warszawie z prośbą o przekazanie do Ministerstwa Klimatu i Środowiska, Wykazu lasów Nadleśnictwa Suwałki wnioskowanych o uznanie za ochronne, w celu zmiany decyzji DLP-Ipn-612-10/20977/13/ŁP z dnia 29 maja 2013 r. Minister Klimatu i Środowiska wydał decyzję DLŁ-WGL.8101.15.2023.LP z dnia 30.05.2023 w sprawie uznania lasów ochronnych Nadleśnictwa Suwałki.

Projekt Planu został poddany uzgodnieniu z Podlaskim Komendantem Wojewódzkim Państwowej Straży Pożarnej i uzyskał wymaganą akceptację.

3) Zgłoszone uwagi i wnioski

Informacje dotyczące zgłoszonych uwag i wniosków zostały szczegółowo przedstawione w uzasadnieniu, sporządzonym na podstawie art. 42 pkt 2 ustawy, które stanowi załącznik do podsumowania.

4) Wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone

Północne rejony Nadleśnictwa Suwałki graniczą z Litwą na odcinku ponad 57,0 km. Bezpośrednia granica styku gruntów będących w zarządzie Nadleśnictwa wynosi około 9,9 km. W projekcie Planu przewidziano do realizacji działania w 21 wydzieleniach w bezpośrednim sąsiedztwie pasa granicznego. W 15 przypadkach projektowane zabiegi będą realizować działania gospodarcze o charakterze cięć pielęgnacyjnych (TP i TW), w 1 wydzieleniu czyszczenia późne. W 3 wydzieleniach zaplanowano rębnie IIIa

i w 2 rębnie IIIb. Rębnie gniazdowe (powierzchnia objęta rębniami wynosi 26,23 ha) nie będą oddziaływały negatywnie na sąsiednie tereny ze względu na rozłożony w czasie okres realizacji (okres odnowienia). Wpływ innych zabiegów zaprojektowanych w planie urządzenia lasu (cięcia pielęgnacyjne) dotyczy miejsc, w których będą wykonywane i nie rzutuje na sąsiednie grunty. Plan nie przewiduje działań na ciekach i zbiornikach wodnych.

Biorąc pod uwagę powyższe, nie przeprowadzono postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko (rozdział VI ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko) ponieważ nie stwierdzono możliwości znaczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko pochodzącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na skutek realizacji projektu Planu.

5) Propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu

Konieczność przeprowadzania monitoringu wynika z art. 51 ust. 2 pkt 1. lit. c ustawy z 3 października 2008 r.

Skutki realizacji postanowień *Planu* powinny być monitorowane (raportowane) w cyklu pięcioletnim. Organem monitorującym realizację obligatoryjnych zadań gospodarczych i skutków ich realizacji (w tym przyrodniczych), jest organ sporządzający *Plan*, czyli Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych. Monitorowanie środowiska przyrodniczego powinno obejmować i raportować:

- stan istniejących form ochrony przyrody,
- zmianę powierzchni lasów wg pełnionych funkcji,
- zmiany powierzchni lasów wg kategorii użytkowania,
- pozyskanie drewna według sposobu zagospodarowania w wymiarze powierzchniowym,
- pozyskanie drewna według sposobu zagospodarowania w wymiarze miąższościowym,
- powierzchnię pielęgnowania lasu według kategorii zabiegu.

Ponadto Zarządzeniem Nr 20 Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Białymstoku z dnia 29 sierpnia 2023 roku, na terenie RDLP w Białymstoku została wprowadzona „Procedura monitoringu przyrodniczego oraz oceny wpływu zabiegów gospodarczych na różnorodność biologiczną w lasach”. Zalecenia i procedury zawarte w w/w dokumencie zostaną wykorzystane w monitoringu skutków realizacji PUL w lasach Nadleśnictwa Suwałki.

6) Uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych

Proces tworzenia *projektu Planu* zawierał w sobie elementy analizy i wyboru wariantów alternatywnych, których

efektem jest kształt zapisów zapewniający realizację założonych celów przy minimalizacji skutków negatywnych. Wariantowanie może się odbywać poprzez rozpatrywanie możliwości lokalizacji zabiegów, ich czasowego wykonania oraz technicznych sposobów realizacji.

Sporządzanie *projektu Planu* podlega wariantowaniu już na etapie ustalania wytycznych do wykonania prac urządzeniowych. Polega to na wyborze, dla ustalonych siedliskowych typów lasu, sposobów zagospodarowania, składów gatunkowych upraw, typów drzewostanów. Wybór ten został dokonany na etapie posiedzenia Komisji Założeń Planu (KZP) w procesie dyskusji, której wyniki zostały zapisane w protokole.

Następną czynnością wariantowania jest ustalanie rozmiaru cięć. Sporządzanie planu cięć jest ciągiem kolejnych procesów, w trakcie których następuje ustalenie dominujących celów i funkcji w każdym drzewostanie oraz zaproponowanie najwłaściwszego postępowania gospodarczego, uwzględniającego m.in. ustalenia KZP, o których wspomniano wcześniej. Pierwsza propozycja planu cięć jest następnie weryfikowana poprzez uzgodnienie zaplanowanych wstępnie zabiegów z wymogami ochrony przyrody, oczekiwaniami społecznymi, a także zasadami planowania urządzeniowego. Kolejne przybliżenia i wybory wariantów planu cięć prowadzą ostatecznie do uzyskania takiej jego wersji, która w sposób optymalny uwzględnia wymogi różnych grup społecznych, środowiska oraz potrzeby gospodarcze w odniesieniu do ustalonych funkcji lasu i celów *projektu Planu*.

Elementem wariantowania było również przeprowadzenie Narady Techniczno-Gospodarczej, która oceniła *projekt Planu* oraz dokonała wyboru zaproponowanych metod postępowania i przyjęcia wskaźników gospodarki leśnej.

Wariantowanie czasowe ma zastosowanie w *projekcie Planu* tylko w ograniczonym zakresie, ponieważ nie przewiduje planowania terminów wykonywania poszczególnych zabiegów zarówno w ramach pory roku jak i 10-lecia. Jednakże zasada przezorności nakazuje upewnienie się, czy nie zachodzą przesłanki, że ustalenia *projektu Planu* mogą wpłynąć negatywnie na środowisko. Minimalizacja ryzyka, związanego z ujemnym wpływem na niektóre gatunki wiązać się będzie z przestrzeganiem terminów ochronnych ustanowionych dla tych gatunków, wykonywania zabiegów poza okresem lęgowym, czy też w okresie zimowym przy pokrywie śnieżnej. Zalecenia te zapisane są w odniesieniu do grup wydzielen, dla których stwierdzono taką potrzebę (np. wykonanie zabiegów w obrębie stanowisk gatunków chronionych itp.).

Wariantowanie *projektu Planu* pod kątem wymagań ochrony środowiska przeprowadzone zostało podczas opracowywania Programu ochrony przyrody. W dokumencie tym zamieszczono szczegółowy opis obiektów cennych przyrodniczo i kulturowo występujących na terenie Nadleśnictwa, przedstawiono metody ochrony rzadkich i chronionych gatunków oraz podano zalecenia mające na celu ochronę siedlisk przyrodniczych. Podano także propozycje dotyczące modyfikacji zabiegów gospodarczych, które mogą wpłynąć negatywnie na obiekty cenne przyrodniczo.

Modyfikacje i zalecenie zostały opisane przy omawianiu poszczególnych typów obiektów. Są to również sposoby wariantowania technicznego, polegające np. na

stosowaniu odpowiednich sposobów przygotowania gleby, modyfikacji terminu wykonania zabiegu itp.

Cezary Świstak
Zastępca Dyrektora RDLP ds. Gospodarki
Leśnej

/podpisano elektronicznie/